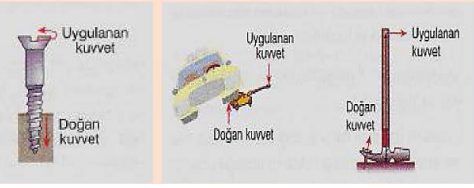

BASİT MAKİNELER İLE İLGİLİ ÖNEMLİ NOKTALAR

NOT:

Basit makinelerde giriş kuvvetinden (uygulanan kuvvet) ve çıkış kuvvetinden (doğan kuvvet) bahsedilebilir.

ATILLA GÜNEY

Yandaki işleri yaparken

kriko, keser, tornavida gibi basit makineler kullandığımızda giriş kuvvetinden daha büyük bir çıkış kuvveti elde ederiz.

Buda "kuvvet kazancı" demektir.

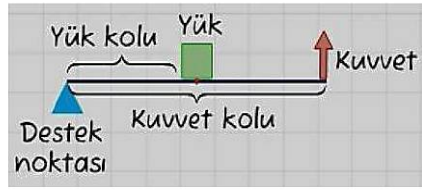
- Basit makinelerde yükü kendi ağırlığından daha az bir kuvvetle kaldırmak demek "kuvvet kazancı" demektir.
- Kuvvetten kazancın artması demek uyguladığımız kuvvetin azalması demektir. Yani daha az kuvvet uygularız.
- Kuvvetten ne kadar kazanırsak aynı oranda da yoldan kaybederiz.
- Yoldan kaybetmek demek daha çok yol gitmek zorunda kalmamız demektir.
- İş ve enerjiden kazanç asla sağlamazlar. Yapılan iş ve harcanan enerji hep aynıdır.

1-) Desteğin Ortada Olduğu Kaldıraç: (Çift taraflı kaldıraç)

- Kuvvet kolu > Yük kolu olursa; kuvvetten kazanç olur.
- Yük kolu > Kuvvet kolu olursa; kuvvetten kayıp olur.
- Kuvvet kolu = Yük kolu olursa; Ne kuvvetten nede yoldan kazanç ve kayıp olmaz.

2-) Yükün Ortada Olduğu Kaldıraç: (Tek taraflı kaldıraç)

- Kuvvet kolu > Yük kolu olduğu için; her zaman kuvvetten kazanç olur.

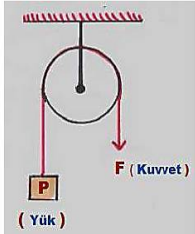
3-) Kuvvetin Ortada Olduğu Kaldıraç: (Tek taraflı kaldıraç)

- Yük kolu > Kuvvet kolu olduğu için; her zaman kuvvetten kayıp olur.

1-) Sabit Makara:

Sabit bir noktaya asılan ve bu sabit nokta etrafında dönerek cisimlerin hareket etmesini kolaylaştıran makaradır.

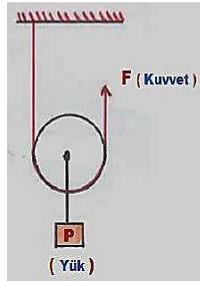
Yükü dengeleyen kuvvet yükün ağırlığına eşittir.
Kuvvet = Yük

Eğer soruda makara ağırlığı verilirse;

- Sabit makarada hesaba katılmaz. Dinamometre de okunan kuvvet değerini ve kuvvet kazancını etkilemez.
- Hareketli makarada hesaba katılır. Dinamometre de okunan kuvvet değerini ve kuvvet kazancını etkiler.

2-) Hareketli Makara:

Yük ile birlikte hareket eden makaradır.

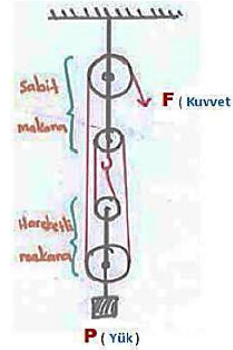

Yükü dengeleyen kuvvet yükün ağırlığının yarısına eşittir.

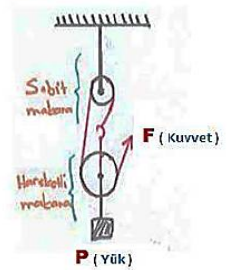
$$\text{Kuvvet} = \frac{\text{Yük}}{2}$$

PALANGALAR:

$$\text{Kuvvet} = \frac{\text{Yük}}{\text{Hareketli makarayı veya yükü taşıyan ip sayısı}}$$

$$\text{Kuvvet} = \frac{\text{Yük}}{4}$$

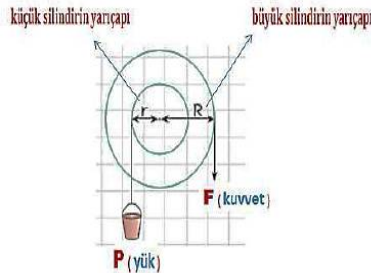
$$\text{Kuvvet} = \frac{\text{Yük}}{3}$$

EĞİK DÜZLEM:

- Eğik düzlemin boyu yani uzunluğu, eğik düzlemin yüksekliğinden ne kadar büyük olursa yani eğim ne kadar az olursa kuvvet kazancı da o kadar fazla olur.

ÇIKRIK:

- Büyük silindirin yarıçapı, küçük silindirin yarıçapından ne kadar büyük olursa kuvvet kazancı da o kadar fazla olur.

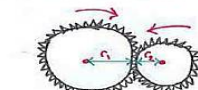
DİŞLİ ÇARKLAR (DİŞLİLER):

a) Aynı eksenli dişli çarklar:

- Dönme (turlar) yönleri ve dönme (turlar) sayıları aynıdır.

b) Farklı eksenli dişli çarklar:

- Dönme yönleri zıttır.

- Dönme yönleri aynıdır.